

REGULAMIN WYCIECZEK SZKOLNYCH

§ 1

Zasady ogólne

1. Wycieczki inne formy turystyki są integralną formą działalności wychowawczej szkoły.
2. W organizowaniu wycieczek i innych form turystyki szkoła może współpracować ze stowarzyszeniami i innymi podmiotami, których przedmiotem działalności jest krajoznawstwo i turystyka.
3. Organizowanie przez szkołę krajoznawstwa i turystyki ma na celu:
  - 1) poznawanie kraju, jego środowiska przyrodniczego, tradycji, zabytków kultury i historii,
  - 2) poznawanie kultury i języka innych państw,
  - 3) poszerzenie wiedzy z różnych dziedzin życia społecznego, gospodarczego i kulturalnego,
  - 4) wspomaganie rodziny i szkoły w procesie wychowania,
  - 5) upowszechnianie wśród uczniów zasad ochrony środowiska naturalnego oraz wiedzy o składnikach i funkcjonowaniu rodzimego środowiska przyrodniczego, a także umiejętności korzystania z zasobów przyrody,
  - 6) upowszechnianie zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej oraz podnoszenie sprawności fizycznej,
  - 7) poprawę stanu zdrowia uczniów pochodzących z terenów zagrożonych ekologicznie,
  - 8) przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym w szczególności w ramach profilaktyki uniwersalnej,
  - 9) poznawanie zasad bezpiecznego zachowania się w różnych sytuacjach.
4. Krajoznawstwo i turystyka są organizowane w trakcie roku szkolnego, w szczególności w ramach zajęć dydaktyczno-wychowawczych lub opiekuńczych, z wyjątkiem okresu ferii letnich i zimowych oraz wiosennej i zimowej przerwy świątecznej.
5. Krajoznawstwo i turystyka (zwanymi dalej „wycieczkami”) są organizowane w następujących formach:
  - 1) wycieczek przedmiotowych – inicjowanych i realizowanych przez nauczycieli w celu uzupełnienia programu wychowania przedszkolnego albo programu nauczania w ramach jednego lub kilku przedmiotów,
  - 2) wycieczek krajoznawczo turystycznych o charakterze interdyscyplinarnym, w których udział nie wymaga od uczniów przygotowania kondycyjnego i umiejętności posługiwania się specjalistycznym sprzętem, organizowanych w celu nabywania wiedzy o otaczającym środowisku i umiejętności zastosowania tej wiedzy w praktyce,
  - 3) specjalistycznych wycieczek krajoznawczo – turystycznych, w których udział wymaga od uczniów przygotowania kondycyjnego, sprawnościowego i umiejętności posługiwania się specjalistycznym sprzętem, a program wycieczki przewiduje intensywną aktywność turystyczną, fizyczną lub długodystansowość na szlakach turystycznych.

§ 2

Organizacja wycieczek

1. Wycieczki mogą być organizowane w kraju i za granicą.
2. Organizację i program wycieczki dostosowuje się do wieku, zainteresowań i potrzeb uczniów, ich stanu zdrowia, kondycji, sprawności fizycznej i umiejętności.
3. Zgodę na zorganizowanie wycieczki wyraża dyrektor szkoły, zatwierdzając **kartę wycieczki** (zał. Nr 1).
4. Do karty wycieczki dołącza się **listę uczniów** (zał. Nr 2) biorących udział w wycieczce, która zawiera imię i nazwisko ucznia oraz nr telefonu do rodzica lub rodziców ucznia. Listę uczniów podpisuje dyrektor szkoły.
5. W przypadku wycieczki organizowanej za granicą:
  - 1) dyrektor jest obowiązany poinformować organ prowadzący i organ sprawujący nadzór pedagogiczny o organizowaniu takiej wycieczki, przekazując kartę wycieczki ale bez listy uczniów,
  - 2) szkoła ma obowiązek zawrzeć umowę ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków i kosztów leczenia na rzecz osób biorących udział w wycieczce, o ile obowiązek zawarcia takiej umowy nie wynika z odrębnych przepisów,
  - 3) kierownik wycieczki lub co najmniej jeden z opiekunów zna język obcy na poziomie umożliwiającym porozumiewanie się w krajach tranzytowych i kraju docelowym.
6. Udział w wycieczce ucznia niepełnoletniego (z wyjątkiem wycieczek przedmiotowych) odbywających się w ramach zajęć lekcyjnych) wymaga **pisemnej zgody rodziców lub opiekunów prawnych** (zał. Nr 3).
7. Dyrektor szkoły wyznacza kierownika i opiekunów wycieczki spośród pracowników pedagogicznych szkoły.
  - 1) w zależności od celu i programu wycieczki opiekunem wycieczki może być także osoba niebędąca pracownikiem pedagogicznym szkoły, wyznaczona przez dyrektora szkoły,
  - 2) W przypadku specjalistycznej wycieczki krajoznawczo – turystycznej, o której mowa w §1 ust.5 pkt.3 kierownik wycieczki i opiekunowie są obowiązani posiadać udokumentowane przygotowanie zapewniające bezpieczną realizację programu wycieczki.
8. Dyrektor szkoły może wyrazić zgodę na łączenie funkcji kierownika i opiekuna wycieczki.

§ 3

Zadania kierownika wycieczki

1. Kierownik wycieczki:

- 1) opracowuje program i regulamin wycieczki. Przy opracowywaniu, pisaniu regulaminu kierownik wycieczki powinien uwzględnić specyfikę miejsc, w których będzie odbywała się wycieczka,
- 2) zapoznaje uczniów, rodziców i opiekunów wycieczki z programem i regulaminem wycieczki oraz informuje ich o celu i trasie wycieczki, a **fakt ten rodzice i uczniowie potwierdzają własnoręcznym podpisem (zał. Nr 4)**.
- 3) zapewnia warunki do pełnej realizacji programu wycieczki i przestrzegania jej regulaminu oraz sprawuje nadzór w tym zakresie,
- 4) zapoznaje uczniów i opiekunów wycieczki z zasadami bezpieczeństwa oraz zapewnia warunki do ich przestrzegania,
- 5) określa zadania opiekunów wycieczki w zakresie realizacji programu wycieczki oraz zapewnienia opieki i bezpieczeństwa uczniom,
- 6) nadzoruje zaopatrzenie uczniów i opiekunów wycieczki w odpowiedni sprzęt, wyposażenie oraz apteczkę pierwszej pomocy,
- 7) organizuje i nadzoruje transport, wyżywienie i noclegi dla uczniów i opiekunów wycieczki,
- 8) dokonuje podziału zadań wśród uczniów,
- 9) dysponuje środkami finansowymi przeznaczonymi na organizację wycieczki,
- 10) dokonuje podsumowania, oceny i **rozliczenia finansowego wycieczki (zał. Nr 5)** po jej zakończeniu i informuje o tym dyrektora szkoły i rodziców, w formie pisemnej w terminie 2 tygodni od daty zakończenia wycieczki.

§ 4

Opiekun wycieczki

1. Opiekun wycieczki:

- 1) sprawuje opiekę nad powierzonymi mu uczniami,
  - 2) współdziała z kierownikiem wycieczki w zakresie realizacji programu wycieczki i przestrzegania jej regulaminu,
  - 3) sprawuje nadzór nad przestrzeganiem regulaminu wycieczki przez uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa,
  - 4) nadzoruje wykonywanie zadań przydzielonych uczniom,
  - 5) wykonuje inne zadania zlecone przez kierownika wycieczki.
2. Opiekun wycieczki potwierdza własnoręcznym podpisem na karcie wycieczki przyjęcie odpowiedzialności za bezpieczeństwo powierzonych mu dzieci.
3. Opiekę nad uczniami biorącymi udział w wycieczce sprawuje kierownik i opiekunowie. Opieka ma charakter ciągły.

§ 5

Zasady organizacji i bezpieczeństwa wycieczek

1. Uczestnicy wycieczek podlegają dobrowolnemu ubezpieczeniu od następstw nieszczęśliwych wypadków.
2. Na okres przebywania na wycieczce można wykupić także (na prośbę uczestników) dodatkową polisę, powodującą podwyższenie ewentualnego odszkodowania.
3. Dla zapewnienia uczestnikom wycieczek pełnego bezpieczeństwa konieczne jest przestrzeganie zasad dotyczących maksymalnej liczby uczniów przypadających na jednego opiekuna:
  - 1) jeden opiekun na 30 uczniów podczas wycieczek przedmiotowych w miejscu, które jest siedzibą szkoły,
  - 2) jeden opiekun na 15 uczniów podczas wycieczek pieszych z korzystaniem ze środków transportu miejskiego,
  - 3) jeden opiekun na 15 uczniów podczas wycieczek autokarowych,
  - 4) jeden opiekun na 10 uczniów podczas specjalistycznych wycieczek krajoznawczo-turystycznych,
  - 5) jeden opiekun na 9 uczniów przy przejazdach kolejowych,
  - 6) dwóch opiekunów na 13 uczniów podczas wycieczek rowerowych (uczniowie, którzy ukończyli 11 rok życia + karta rowerowa),
  - 7) jeden opiekun na 10 uczniów podczas wycieczek pieszych na terenach Parków Narodowych, szlaków turystycznych powyżej 1000m. n.p.m. + górski przewodnik turystyczny (uczniowie, którzy ukończyli 12 rok życia),
  - 8) jeden opiekun na 5 uczniów podczas wycieczek wysokogórskich + górski przewodnik turystyczny (uczniowie, którzy ukończyli 16 rok życia).
4. Liczba opiekunów może ulec zmianie uwzględniając wiek, stan zdrowia, ewentualną niepełnosprawność, a także specyfikę zajęć, rodzaj wycieczek oraz warunki w jakich będą one się odbywały.
5. Miejscem zbiórki uczniów rozpoczynającej i kończącej wycieczkę jest plac przed szkołą lub inne miejsce uzgodnione wcześniej z dyrekcją szkoły.
6. Przed wyruszeniem na wycieczkę należy pouczyć jej uczestników o zasadach bezpieczeństwa i sposobie zachowania się w razie nieszczęśliwego wypadku.
7. W specjalistycznych krajoznawczo-turystycznych wycieczkach nie mogą brać udziału uczniowie, w stosunku do których istnieją przeciwwskazania lekarskie.
8. Grupa odbywająca zajęcia szkolne i pozaszkolne w terenie powinna być prowadzona przez opiekuna (wychowawcę) i drugiego opiekuna zamykającego grupę.
9. Prowadzenie grup po drogach i terenach publicznych winno odbywać się zgodnie z przepisami ruchu drogowego.
10. Opiekun wycieczki obowiązany jest sprawdzać stan liczbowy uczniów przed wyruszeniem z każdego miejsca pobytu, w czasie zwiedzania, przejazdu oraz po przybycia do miejsca docelowego.
11. Zabrania się prowadzenia wycieczek w czasie burzy, śnieżycy i gołoledzi.

§ 6

Wycieczki autokarowe

1. Opiekun musi przebywać ze swoją grupą w pojeździe, nie wolno rozdzielać grupy na dwa lub więcej pojazdów.
2. Ilość uczestników wycieczki nie może przekraczać ilości miejsc siedzących w pojeździe
3. Przejście w autokarze musi być wolne.
4. Opiekunowie zajmują miejsca przy drzwiach oraz w części środkowej autokaru.
5. Uczniowie sprawiający trudności wychowawcze oraz źle znoszący podróż siedzą przy opiekunach.
6. Podczas jazdy autokarem zabrania się:
  - poruszania – przemieszczania się po autokarze podczas jazdy,
  - klęczenia na fotelach oraz obracania się tyłem do kierunku jazdy,
  - spożywania posiłków i napojów i zaśmiecania autokaru,
  - niszczenia sprzętu oraz wyposażenia znajdującego się w autokarze.
7. Kierownik wycieczki powinien dysponować apteczką pierwszej pomocy.
8. Bagaż uczestników powinien być umieszczony w bagażniku i na półkach,
9. Przerwy dla zapewnienia odpoczynku i załatwienia potrzeb fizjologicznych należy organizować tylko na terenie specjalnych parkingów.
10. W czasie postoju bezwzględnie zabrania się wchodzenia na jezdnię oraz jej przekraczania.
11. Po każdej przerwie kierownik/opiekun sprawdza obecność uczestników.

Wycieczki rowerowe

1. W wycieczkach rowerowych mogą brać udział uczniowie którzy ukończyli 11 lat i posiadają kartę rowerową.
2. Zgodnie z przepisami ilość osób jadących w zwartej grupie nie może przekraczać 15 rowerów (13 uczniów, 2 opiekunów).
3. Odległość pomiędzy jadącymi grupami rowerzystów powinna wynosić min. 200m.
4. Odległości między rowerami powinny być takie aby możliwe było bezpieczne hamowanie: 2-3 metry ale nie więcej niż 5.
5. Niedopuszczalna jest jazda 2 uczestników wycieczki obok siebie, chyba że poruszają się w terenie niezabudowanym a szerokość jezdni wynosi 6 metrów i nie zbliża się inny pojazd.
6. W czasie jazdy jeden z opiekunów znajduje się zawsze na początku grupy i jeden na końcu.
7. Grupę prowadzi kierownik . On dyktuje tempo jazdy, wybiera drogę i nie można go wyprzedzać.
8. Strój i ekwipunek dostosowuje się do wymogów wycieczki, z tym że elementem obowiązkowym jest kask.

Wycieczki rowerowe

1. Przed rozpoczęciem zwiedzania obiektu lub miasta, każdy uczestnik musi być poinformowany o harmonogramie wycieczki, adresie (miejscu) pobytu docelowego, aby w razie zgubienia się potrafił dotrzeć do miejsca zbiórki.
2. W trakcie pieszego poruszania się z grupą w terenie miejskim opiekunowie powinni tak podzielić obowiązki, by jeden z nich znajdował się na czele grupy i kierował nią, a drugi na końcu zamykał ją.
3. Opiekun zamykający grupę nie może dopuścić, by któryś z uczniów pozostał za nim.
4. Obaj opiekunowie powinni poruszać się w granicach wzajemnego kontaktu wzrokowego, aby zapobiec zbytniemu rozciągnięciu grupy.
5. Prowadzenie grup po ulicach, drogach i terenach publicznych powinno odbywać się zgodnie z przepisami ruchu drogowego.
6. Szczególną ostrożność należy zachować przy przechodzeniu przez jezdnię, należy pamiętać że przechodzenie powinno odbyć się w taki sposób, by cała grupa przekroczyła jezdnię razem.
7. W przypadku korzystania ze środków komunikacji miejskiej należy zadbać, by wszyscy uczestnicy wycieczki:
  - znajdowali się w jednym pojeździe lub w jednej jego części (dotyczy pociągu, tramwaju, metra),
  - znali nazwę przystanku, na którym grupa będzie wysiadać,
  - znali orientacyjny czas przejazdu lub ilość przystanków do przejechania,
  - posiadali ważne bilety na przejazd.

§ 7

Finansowanie wycieczek

1. Plan finansowy musi określać ogólny koszt wycieczki, koszt jednego uczestnika wycieczki oraz przewidywane koszty organizacyjne i programowe.
2. Wycieczki finansowane mogą być ze składek uczestników, środków Rady Rodziców lub innych źródeł (ze środków pozyskanych od organizacji i stowarzyszeń wspierających oświatę oraz od sponsorów).
3. Rodzice uczniów biorących udział w wycieczce zobowiązani są do pokrycia związanych z nią kosztów, chyba że udział w imprezie może być sfinansowany z innych źródeł.
4. Rodzice, którzy zadeklarowali udział swojego dziecka w wycieczce, z następną deklaracją tę wycofali, zobowiązani są do pokrycia strat, jakie powstały z tego tytułu.
5. Kierownik wycieczki oraz opiekunowie nie ponoszą kosztów udziału w imprezie.
6. Kierownik wycieczki odpowiada za terminowe regulowanie zobowiązań finansowych z nią związanych.
7. Dowodami finansowymi są przede wszystkim podpisane przez rodziców dzieci listy wpłat oraz rachunki, faktury i bilety wydane przez uprawnione do danego rodzaju działalności podmioty gospodarcze. W wyjątkowych, uzasadnionych przypadkach mogą to być oświadczenia o poniesionym wydatku podpisane przez kierownika wycieczki oraz wszystkich opiekunów.

8. Kierownik wycieczki dokonuje rozliczenia finansowego w terminie 14 dni po jej zakończeniu i informuje o tym dyrektora szkoły i rodziców uczniów. Określa sposób zagospodarowania nadwyżki, względnie uzupełnienia niedoboru finansowego.

§ 8

Postanowienia końcowe

1. Warunkiem organizacji wycieczki klasowej jest uczestnictwo 80% uczniów klasy.
2. Uczniowie, którzy nie uczestniczą w wycieczce klasowej organizowanej w dniach zajęć szkolnych mają obowiązek brać udział w zajęciach z klasą wskazaną przez dyrektora.
3. Listę tych uczniów wychowawca dołącza do odpowiedniego dziennika klasowego.
4. Kierownik wycieczki powinien zaproponować rodzicom dodatkowe ubezpieczenie jej uczestników oraz poinformować ich o konsekwencjach braku ubezpieczenia.
5. W razie wypadku uczestników wycieczki stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące postępowania w razie wypadków w szkołach i placówkach publicznych.
6. Wobec uczestników, którzy nie przestrzegają regulaminu i zasad przepisów bezpieczeństwa, będą wyciągnięte konsekwencje zgodne z kryteriami ocen z zachowania zawartych w statucie szkoły.
7. W przypadku rażącego naruszenia przez ucznia regulaminu wycieczki zawiadamia się jego rodziców (prawnych opiekunów) oraz dyrektora szkoły. Rodzice (prawni opiekunowie) zobowiązani są do natychmiastowego odebrania dziecka z wycieczki.
8. W sprawach nie uregulowanych niniejszym regulaminem stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu Pracy, Statutu Szkoły oraz rozporządzeń MEN w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny w szkołach i w sprawie zasad i warunków organizowania przez szkoły krajoznawstwa i turystyki.

§ 9

Dokumentacja wycieczki

załącznik Nr 1 – Karta wycieczki.

załącznik Nr 2 – Lista uczestników wycieczki.

załącznik Nr 3 – Pisemna zgoda rodziców (opiekunów prawnych).

załącznik Nr 4 – Regulamin wycieczki i potwierdzenia zapoznania z regulaminem.

załącznik Nr 5 – Karta rozliczenia finansowego wycieczki.